

Нові відомості про поширення *Hoplia golovjankoi* Jakobson, 1914 (Coleoptera, Scarabaeoidea, Hopliinae) в Україні

Б.М. Васько

Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України
вул. Б. Хмельницького, 15
Київ-30, 01601 МСП Україна

e-mail: fr.otto@mail.ru

Новые данные по распространению *Hoplia golovjankoi* Jakobson, 1914 (Coleoptera, Scarabaeoidea, Hopliinae) в Украине. Васько Б. Н. Резюме. Приведены новые места находок для одного из редких видов хрущей в фауне Украины. Полученные данные позволяют уточнить распространение этого вида в Украине.

Ключевые слова: Scarabaeoidea, *Hoplia*, распространение, новые местонахождения.

Нові відомості про поширення *Hoplia golovjankoi* Jakobson, 1914 (Coleoptera, Scarabaeoidea, Hopliinae) в Україні. Васько Б. Н. Резюме. Наведено нові місця знаходок для одного з рідкісних видів хрущів у фауні України. Отримані дані дозволяють уточнити поширення цього виду в Україні.

Ключові слова: Scarabaeoidea, *Hoplia*, поширення, нові місцезнаходження.

New Data on Distribution of *Hoplia golovjankoi* Jakobson, 1914 (Coleoptera, Scarabaeoidea, Hopliinae) in Ukraine. Vas'ko B. N. Summary. New location of finds of a rare cockchafer species in Ukraine are listed. These data clearly show that it is more widespread in Ukraine than it was considered previously.

Key words: Scarabaeoidea, *Hoplia*, distribution, new localities.

Вступ

Вивчення колекційних матеріалів з фондів Зоо-музею Ніжинського університету ім. Миколи Гоголя, було з'ясовано, що *H. golovjankoi* мешкає на території Чернігівського Полісся.

Матеріал і методи

Назву таксону наведено за Каталогом палеарктичних твердокрилих (Smetana, 2006).

Матеріал зберігається в колекції зоо музею Ніжинського держуніверситету ім. Миколи Гоголя.

Hoplia golovjankoi Jakobson, 1914 (рис. 1–3)

Матеріал. Україна: Чернігівська обл.: Загребельна Слобода, 51°56'N 31°53'E, 15.07.1994, 1 ♂ (Шешурак); Голубичі, 51°45'N 31°9'E, 15.06.2000, 1 ♂ (Вітченко).

H. golovjankoi — один з 8 видів роду *Hoplia*, які мешкають в Україні. Незважаючи на те, що цей, безумовно цікавий, вид був описаний майже сторіччя тому, відомостей про нього і досі небагато. З численних публікацій, що містять хоч якусь згадку про цей вид (Савченко, 1934, 1938; Медведев, 1952; Васько, 2005 та ін.), можна дізнатися, що його поширення обмежувалося лише невеликою частиною Київської області в межах середньої течії Дніпра. Фактично, ці дані підтверджувалися і наявним колекційним матеріалом.

Знахідки на Чернігівщині є доволі цікавими з огляду на цілу низку причин. Насамперед, поширення цього виду в Україні є досі остаточно нез'ясованим. З одного боку, я можу висловити припущення, що він репрезентований на вже відомих місцях його мешкання вкрай нерівномірно і утворює невеликі популяції. На користь цього може свід-

Рис. 1–3. *Hoplia golovjankoi* (1, 3 — загальний вигляд зверху, 2 — едеагус): 1–2 — ♂, 3 — ♀.

чити й те, що в місцях свого перебування вид в окремі роки може зустрічатися у доволі великій кількості, хоча за межами таких зовсім невеликих територій не зустрічається. Окрім того, я поки що не маю ніяких відомостей, які б свідчили на користь розширення цим видом свого ареалу, як до речі, це можна спостерігати на прикладі *Hoplia brevipipes* Medvedev, 1952 який за доволі короткий проміжок часу в останні роки поширився, і відтепер реєструється не тільки в Грузії (звідки він був описаний), але і на Північному Кавказі і в Краснодарському краї Росії.

За С. І. Медведєвим (Медведєв, 1952), *H. golovjankoi*, як і більшість споріднених видів, заселяє переважно легкі піщані ґрунти, але мені так само і відомі випадки поодиноких знахідок цього виду на сіро- і глиноземах. Слід зазначити, що літ дорослих комах теж поки що не зафіксований, а сам вид в місцях перебування найчастіше потрапляє до різноманітних ґрунтових пасток.

Подяки

Висловлюю щиро подяку П. Н. Шешураку за наданий мені для опрацювання матеріал з фондів Зоомузею Ніжинського університету ім. Миколи Гоголя. Фотографії жуків зроблено В. О. Корнєєвим.

Роботу виконано за підтримки Державного фонду фундаментальних досліджень України (ДФФД № Ф40.4/043).

Література

- Васько Б. Н. 2005. Находки редких видов пластинчатоусых жуков (Coleoptera: Scarabaeoidea) в Правобережной Украине. *Известия Харьковского энтомологического общества*, (2004), 12 (1–2), 68–70.
- Медведєв С. И. 1952. *Пластинчатоеусые (Scarabaeidae). Подсемейство Melolonthinae. Ч. 2. (Хрущи)*. Изд-во АН СССР, Москва, Ленинград, 1–274. (Определители по фауне СССР, издаваемые Зоологическим институтом АН СССР; 10(2)).
- Савченко С. М. 1934. Фауна жуків-листорожців (Coleoptera, Scarabaeidae) Київщини та її зоогеографічний характер. *Збірник праць Зоомузею ВУАН*, 41–85.
- Савченко С. М. 1938. Матеріали до фауни УРСР. *Пластинчатоеусі жуки (Coleoptera, Scarabaeidae)*. Вид-во АН УРСР, Київ, 1–208.
- Smetana A. 2006. *Hopliini*. In: Löbl I. & Smetana A., eds. *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 3. Scarabaeoidea — Scirtoidea — Dascilloidea — Buprestioidea — Byrrhoidea*. Apollo Books, Stenstrup, 184–189.